

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 50-51, ст.572 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Государственные доходы. [Електронний ресурс]: електронний формат, стаття. – Режим доступу: <http://www.kredit-moskva.ru/frg03.html>.

3. «Про адміністративні послуги» ; Закон від 06.09.2012 № 5203-VI – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

4. Левкович В. Поняття і правова природа неподаткових надходжень [Текст] : стаття// Фінанси України. – 2009. – №10. – С. 38-42.

О.М. ШЕВЧУК

*Національний університет «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО МІЖНАРОДНОГО КОНТРОЛЮ НАД НАРКОТИКАМИ

Гострою тенденцією розвитку наркотичних проблем в Україні є постійне зростання зареєстрованої кількості хворих на наркотичну залежність [1]. Одним із заходів протидії незаконного обігу є контроль у цій сфері. Початок контролю за розповсюдженням наркотиків за допомогою правових норм відноситься до ХІХ – ХХ століть. Першим кроком у цьому напрямі було скликання Шанхайської опіумної комісії, яка проходила в Шанхаї з 5 по 26 лютого 1909 р. На засіданнях опіумної комісії головним чином обговорювалися питання, що відносяться до міжнародної торгівлі опієм. Це був початок міжнародного контролю за поширенням наркотичних речовин [2, 10].

Процес встановлення міжнародного контролю над наркотиками відбувався всі роки поточного сторіччя, починаючи з першої в історії конвенції про наркотики в Гаазі (1912 р.) [3, 119]. Всі учасники конференції взяли на себе зобов'язання прийняти законодавчі акти, спрямовані на здійснення контролю над поширенням опіуму-сирцю, і обмежити кількість об'єктів транспортування опіуму.

У 1925 р. антинаркотична діяльність у світі привела до прийняття Міжнародної конвенції з опіуму. Через шість років у

Женеви 1931 р. підписана і вступила в дію 1933 р. міжнародна Конвенція з обмеження виробництва й регулювання розподілу наркотичних засобів. У 1936 р. в Женеві була укладена Конвенція про боротьбу з незаконним обігом небезпечних лікарських засобів. Усі три конвенції мали позитивні наслідки – згідно з ними: (а) світове виробництво наркотиків було обмежено до обсягу, що задовольняє наукові й медичні потреби; (б) введено систему контролю дозволів на імпорт і експорт наркотиків; (в) обґрунтовано встановлення суворих заходів у сфері незаконного обігу наркотиків [4].

Після Другої світової війни була створена Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН). Протоколи ООН передбачали національний і міжнародний контроль за обігом деяких синтетичних лікарських засобів, що викликають звикання, крім наркотиків рослинного походження, які контролювались в попередні десятиліття (1948 р. і 1953 р.). Телер право на експорт опію надавалося обмеженому списку держав.

У 1940 – 1950 роках була вже сформована міжнародна система контролю над наркотиками, яка потребувала істотного відновлення. Було утворено Міжнародний комітет із контролю над наркотиками (далі – МККН). Отже, механізм міжнародного контролю був спрощений із створенням МККН, який згодом став здійснювати контроль і над психотропними речовинами та прекурсорами.

На сьогоднішній день підписано 13 різних міжнародних конвенцій і протоколів, які регулюють обіг наркотиків. Три основні з них – Єдина Конвенція 1961 р. [5], Конвенція 1971 р [6]. і Конвенція 1988 р. [7], які визначають “світовий порядок” в цій області, що дозволяє говорити про глобальний режим контролю над наркотиками. Так, згідно зі ст. 2 Єдиної Конвенції 1961 р. заходам контролю підлягають наркотичні засоби в залежності від того списку, в який вони включені (Список I, Список II, Список III або Список IV). Згідно зі ст. 21 Єдиної Конвенції 1961 р. загальній кількості кожного наркотичного засобу, виготовленого і ввезеного будь-якою країною або територією протягом будь-якого року, не повинна перевищувати суми кількостей: (а) спожитих для медичних і наукових цілей; (б) використаних для виготовлення інших наркотичних засобів, препаратів, включених до Списку III, і речовин, на які не поширюється Єдина Конвенція 1961 р; (в) вивезених засобів; (г) доданих до складських запасів з метою

доведення таких до дозволеного рівня; (д) та придбаних для спеціальних цілей. У ст. 29 Єдиної Конвенції 1961 р. встановлено, що виготовлення наркотичних засобів здійснюється за ліцензіями.

Отже, процес становлення конвенційних норм у сфері контролю за наркотиками можна розділити на етапи: перший – з 1909 – 1939 роки – є встановлення міжнародного контролю над наркотиками; другий – з 1940 – 1960 роки – це сформована міжнародна система контролю над наркотиками, що потребувала істотного відновлення; третій – з 1961 р по теперішній час – це сучасна система міжнародного контролю над наркотиками.

Література

1. Настюк В.Я. До проблеми обговорення національної стратегії України щодо наркотиків (на період до 2020 р.) / В.Я. Настюк, О.М. Шевчук // <http://narko.gov.ua/komnarko/uk/publish/article/97356>
2. Анисимов Л.Н. Наркотики: правовий режим: моногр./ Л.Н. Анисимов // Л.: Изд-во ЛГУ, 1972. – 143 с.
3. Ходоковський М.Б. Розвиток конвенційних норм міжнародного права, які регулюють вироблення, розподіл і застосування наркотичних речовин / М.Б. Ходоковський // Вісн. Київськ. ун-т.. – 1969. – № 9. – С. 119 – 125.
4. Україна в міжнародному співробітництві з контролю за наркотиками [Електрон. ресурс]: www.ukrainianpravo.narod.ru
5. Единая конвенция о наркотических средствах от 30.03.1961 р. [Електрон. ресурс]: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_177.
6. Конвенция о психотропных веществах от 21.02.1971 г. [Електрон. ресурс]. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_176.
7. Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20.12.1988 р. [Електрон. ресурс] Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_096.

С.В. ШЕРСТЮК

*Харківський національний аграрний університет
ім. В. В. Докучаєва*

ПРАВОВІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Оскільки кредитно-банківська система України має життєво важливе значення для економіки країни, вона є об'єктом постійного